

Handläggare
Johanna Lood
Telefon: 08-508 25 206

Till
Socialnämnden
2017-04-18

Stödmaterial - Barnperspektiv vid handläggning av ekonomiskt bistånd

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner stödmaterialet och mallen för
barnkonsekvensanalys.

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Veronica Wolgast Karlberg
Avdelningschef

Sammanfattning

Barn och ungdomars situation ska alltid uppmärksammas av
socialtjänsten och vid beslut som rör eller påverkar barn ska
konsekvenserna för barnet alltid övervägas innan beslut fattas.

Representanter från stadens enheter för ekonomiskt bistånd har
under ledning av socialförvaltningen tagit fram stödmaterial för
handläggning av barnperspektiv inom ekonomiskt bistånd. Syftet
med stödmaterialet är att underlätta för ledning såväl som enskilda
handläggare att i det dagliga arbetet lyfta fram barnets perspektiv
såväl som barnkonsekvensanalyser som underlag för beslut.

Stödmaterialet innehåller förslag på hur socialsekreterare kan lyfta
barnperspektivet inför beslutsfattande. Det innebär bland annat att
kartlägga barnets hela situation och ta hänsyn till vilka
konsekvenser ett beslut får för barnet på kort och lång sikt.

Bakgrund

I Stockholms stads budget för 2015 fick socialnämnden och stadsdelsnämnderna i uppdrag att se över barnperspektivet och barnkonsekvensanalyser inom ekonomiskt bistånd. Projekt Barnperspektiv inom ekonomiskt bistånd startades i april 2015. Följande stod i uppdraget 2015:

Socialnämnden ska genomföra en översyn av de ändringar i stadens riktlinjer för ekonomiskt bistånd som blir befogade utifrån förslagen om förstärkt stöd inom det ekonomiska biståndet. I denna översyn ska vidare förutsättningar och konsekvenser belysas av förstärkta krav på socialtjänsten om att alltid tala direkt med barnen och om att konsekvenser för varje barn enskilt ska övervägas och dokumenteras innan beslut.

Projektets syfte var att stödja verksamma inom ekonomiskt bistånd att lyfta fram barns situation vid föräldrars ansökan om ekonomiskt bistånd och på så vis stärka barnkonventionens ställning. Genom projektet har ett stödmaterial och en mall för barnkonsekvensanalyser framtagits.

Projektet fortsatte 2016 med fokus på att implementera stödmaterialet och stärka barnkonventionens ställning. Samtliga stadsdelsförvaltningar inklusive Enheten för hemlösa har framtaga implementeringsplaner för arbetet. För att medverka i implementeringen har socialförvaltningen tillsammans med representanter utarbetat ett material att använda vid workshops på den egna förvaltningen. Följande stod i uppdraget 2016:

Stadens arbete med ekonomiskt bistånd ska utgå från ett tydligt barnperspektiv. Barnkonventionens ställning ska stärkas i stadens arbete och barns behov ska särskilt beaktas när föräldrar söker bistånd.

Socialförvaltningen ser fortsatt behov av att följa implementeringen och kommer att sammankalla representanter från förvaltningarna vid två tillfällen under första halvåret 2017 i syfte att följa upp denna. Under hösten 2017 kommer en enkät att genomföras för att mäta användandet av stödmaterialet och barnkonsekvensanalyser. Som en del i implementeringen lämnas stödmaterialet och barnkonsekvensanalysen till socialnämnden för godkännande.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom socialförvaltningen, avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Ärendet har behandlats i

förvaltningsgruppen den 12 april. Funktionshinderrådet har haft möjlighet att behandla ärendet 13 april.

Ärendet

FN:s konvention om barns rättigheter, den så kallade Barnkonventionen, är ett folkrättsligt dokument som uttrycker världssamfundets syn på barn och ungdomar. Barnkonventionen syftar till att ge barn oavsett bakgrund rätt att behandlas med respekt och att få komma till tals. Med barn menas varje människa under 18 år.

Barnkonventionen ratificerades i svensk lag 1989. Det innebär att Sverige har åtagit sig att vidta alla lämpliga åtgärder för att stärka barns ställning. Bland annat inverkar konventionen på utformandet av lagstiftningen, som i huvudsak bör överensstämma med åtagandena i konventionen. Intentionen är att barnkonventionens regler ska genomsyra verksamheter såväl nationellt som regionalt och lokalt.

Som grund i barnkonventionen anges främst fyra artiklar, vilka är:

- Barnet ska skyddas mot alla former av diskriminering.
- Barnets bästa ska beaktas i alla beslut.
- Barn har rätt till liv och utveckling.
- Barnet ska ha rätt att säga sin mening och få den respekterad¹

Inom socialtjänstens verksamhet och åtgärder ska barnets bästa särskilt beaktas. Detta anges i 1 kap. 2 § första stycket socialtjänstlagen. För att medverka till att barns behov beaktas när föräldrar ansöker om ekonomiskt bistånd i Stockholms stad har ett stödmaterial utarbetats 2015 och 2016. Materialet är framtaget i samarbete med stadsdelsnämnderna samt Enheten för hemlösa.

Eftersom socialsekreterare i första hand arbetar med de vuxna familjemedlemmarna i ett hushåll som söker ekonomiskt bistånd kan det upplevas svårt att veta hur barnens situation ska belysas och tas i beaktande. Syftet med framtagandet av stödmaterialet har således varit att stödja verksamma inom ekonomiskt bistånd i att ta hänsyn till barns situation. Vidare är stödmaterialet ett sätt att medverka till att stadsdelsnämnderna och socialnämnden har en gemensam begreppsförklaring av hur barnperspektivet ska lyftas inom verksamhetsområdet.

Stödmaterialet innehåller följande avsnitt:

- **Kartläggning av barnets situation**
I stödmaterialet har checklistor med frågeställningar utformats, för att ge socialsekreterare stöd i att kartlägga barnets situation.
- **Stöd för samtal med föräldrarna om barn**
I avsnittet ges förslag på arbetssätt och verktyg som socialsekreterare kan använda sig av vid samtal med föräldrar och barn för att inhämta information om barnets situation.
- **Barnkonsekvensanalys**
Barnkonsekvensanalyser bör göras i de flesta beslut som rör barnfamiljer med undantag för de ansökningar som rör bistånd riktat till en vuxen i hushållet som exempelvis tandvård eller glasögon. Inför ett eventuellt avslagsbeslut är det särskilt viktigt att en barnkonsekvensanalys genomförs.
- **Stöd i beslutsfattandet**
Vid dokumentation av beslut ska det anges på vilket sätt barnets behov beaktats, vilka övervägande som gjorts och hur detta påverkat beslutet. Det gäller både vid negativa och positiva beslut.
- **Stöd i implementering av barnperspektiv**
Förslag om insatser för implementering av barnperspektiv ges. Exempel på implementeringsåtgärder är att hålla en workshop inom enheten och använda sig av fallbeskrivningar.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner stödmaterialet och mallen för barnkonsekvensanalysen.

Bilagor

1. Stödmaterial – Barnperspektiv vid handläggning av ekonomiskt bistånd
2. Barnkonsekvensanalys